

Voorwoord

Als gemeente Nijkerk zijn we een zoektocht gestart naar één of meer plekken waar we asielzoekers op kunnen vangen. Het gaat om mensen die gevlucht zijn voor oorlog of onderdrukking, veel hebben meegemaakt en geen veilige thuishaven meer hebben. Ze hebben asiel in ons land aangevraagd, en hebben een tijdelijke plek nodig waar zij kunnen wachten op het besluit of ze in Nederland kunnen blijven.

In Nederland zijn nog steeds te weinig opvangplekken voor deze mensen beschikbaar. Tot nu toe vingen wij als gemeente nog geen asielzoekers op. De gemeenteraad heeft nu besloten dat wij onze verantwoordelijkheid nemen en deze mensen een goede plek gaan bieden. De raad wil zich daarbij houden aan de taakstelling volgens de Spreidingswet. Ook als deze wet wordt ingetrokken, zoals in het Hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet staat. Dit betekent dat we op zoek gaan naar 278 asielzoekers, waarvan 24 alleenstaande kinderen en jongeren tot 18 jaar.

De zoektocht naar opvangplekken is niet eenvoudig, want de ruimte in onze gemeente is schaars. En ik kan mij ook goed voorstellen dat deze zoektocht vragen en zorgen bij u kan oproepen. Want wat gaat het precies betekenen wanneer er een opvangplek voor asielzoekers in of in de buurt van uw woonplaats zou komen?

Toch heb ik er vertrouwen in dat we hier samen met u gaan uitkomen. Door u goed te informeren. En door hierover met u als onze inwoners en ondernemers open het gesprek in te gaan. Met alle ruimte voor uw vragen en ideeën, en met alle aandacht voor uw eventuele zorgen. En met begrip en respect voor elkaars gevoelens en standpunten.

Graag doe ik langs deze weg een beroep op u om mee te denken over deze keuze. Kom naar de inloopbijeenkomsten of de online bijeenkomst die we hierover organiseren. Laat uw ideeën, aandachtspunten en zorgen aan ons weten via de vragenlijst op www.nijkerk.eu/asielzoekers. En geef het ook aan ons door wanneer u straks als vrijwilliger iets voor de asielzoekers wilt betekenen.

Met uw inbreng helpt u ons om deze vraag te bekijken vanuit allerlei verschillende kanten. Alleen zo kunnen we een goed besluit nemen over de meest geschikte plek(ken) om asielzoekers op te vangen.

Samen met inwoners, ondernemers en organisaties De gemeente Nijkerk zoekt opvangplekken voor asielzoekers

Volgend jaar gaat de gemeente Nijkerk op één of meer plekken asielzoekers opvangen. In deze krant leest u waarom dat nodig is en wat er gaat gebeuren voordat het zover is. U vindt in deze krant informatie over wie vluchtelingen en asielzoekers nu eigenlijk zijn en hoe u kunt meedenken over (een) geschikte opvangplek(ken) in onze gemeente. Daarnaast leest u verhalen van mensen die nu in Nederland wonen, maar een tijdje terug nog asielzoeker waren. Ook leest u over ervaringen van mensen die zich dagelijks bezighouden met de opvang van asielzoekers.

Een opvangplek voor 278 asielzoekers

Nog altijd zijn er in Nederland te weinig opvangplekken voor asielzoekers. De gemeente Nijkerk neemt haar verantwoordelijkheid en gaat helpen de nood te verminderen die er nu is. Op dit moment vangt de gemeente Nijkerk helemaal geen asielzoekers op. De gemeente zoekt daarom één of meer opvangplekken. Tijdelijk, maar wel minimaal voor vijf jaar. In Nederland gelden nog altijd de afspraken van de Spreidingswet. Die geeft aan dat er in de gemeente Nijkerk 278 opvangplekken nodig zijn, waarvan 24 plekken voor alleenstaande kinderen en jongeren tot 18 jaar. Wet of geen wet, de gemeente wil bijdragen aan de oplossing van de problemen in de opvang. Het is de bedoeling dat de gemeente Nijkerk op 1 juli 2025 op één of meerdere plekken 278 asielzoekers op gaat vangen.

Meedenken over geschikte plekken

Niemand kent onze gemeente beter dan onze inwoners, ondernemers en organisaties. Uw mening is erg belangrijk. Welke aandachtspunten wilt u de gemeente meegeven? En heeft u zelf ideeën over een geschikte plek? Het kan gaan om leegstaande terreinen of gebouwen. Zo helpt u ons de juiste keuze te maken. Om de gedachten over mogelijke plekken op gang

Samenleven, samen zijn. In Nijkerk kan het.

te brengen, noemt de gemeente zelf een aantal gronden waar deze opvang misschien zou kunnen komen. Ook hier kunt u uw mening over geven.

Bijeenkomsten

Tot 13 juli kunt u meedenken. Dat kan op verschillende manieren. Zo organiseert de gemeente een online bijeenkomst en drie bijeenkomsten in uw eigen omgeving, in Nijkerk, Hoevelaken en Nijkerkerveen. U kunt dan met deskundigen praten en informatie krijgen. Ook als u zorgen heeft, of iets wilt betekenen voor de asielzoekers, dan horen wij dat graag. Iedereen die mee wil denken kan dat doen via een vragenlijst. Daarop vult u in wat uw ideeën, zorgen en wensen zijn. Ook kunt u zelf een plek voor een opvang van asielzoekers voorstellen.

De keuze voor de juiste plek

Uiteindelijk kiest de gemeente Nijkerk uit verschillende mogelijkheden één of meer plekken voor de opvang van asielzoekers. Daarna gaat de gemeente in gesprek over een goede invul-

ling van de gekozen plek(ken) met inwoners, ondernemers en organisaties die hiermee te maken krijgen. De aanpak wordt vastgelegd in een plan. Tot slot wordt alles klaar gemaakt voor de komst van de asielzoekers. De verwachting is dat we per 1 juli 2025 de eerste bewoners opvangen.

Vragenlijst

De vragenlijst staat online op nijkerk.eu/asielzoekers

Er is ook een papieren vragenlijst met antwoordenvolp beschikbaar om mee te denken. Vraag ernaar bij de receptie van het gemeentehuis, het Paashuis en de bibliotheek in Nijkerk, 't Veense Hart in Nijkerkerveen, en bij De Stuw en de Bibliotheek in Hoevelaken.

WAAR MOET EEN OPVANGPLEK VOOR EEN ASIELZOEKER AAN VOLDOEN?

Een goede opvangplek voor asielzoekers moet voldoen aan een aantal voorwaarden. Het maakt de keuze voor een plek niet eenvoudig, maar ook niet onmogelijk. De gemeente geeft een aantal plekken als voorbeeld om de gedachten hierover op gang te brengen. Denkt u mee over een geschikte plek? Probeer dan rekening te houden met de eisen hieronder.

Eisen voor gebouwen:

- Het gebouw moet leeg staan.
- De minimale grootte van het gebouw moet 500 m² zijn.
- Het gebouw moet een aansluiting hebben voor gas, water en licht.
- Bij voorkeur is het een gebouw met daglicht en met een buitenruimte, dus met grond eromheen.
- Het gebouw moet minimaal 5 jaar beschikbaar zijn.
- Bij voorkeur heeft het gebouw de bestemming 'wonen' of 'maatschappelijk vastgoed'.
- Er is geen asbest aanwezig.

Eisen voor terreinen/ gronden:

- Het terrein moet leeg staan.
- De grond moet geschikt zijn om één groot gebouw (minimaal 500 m²) of meerdere kleine(re) gebouwen op te zetten.
- Het gebruik van het terrein moet minimaal 5 jaar mogelijk zijn.

Weet u een goede plek? Geef dit door via de vragenlijst.

Komt u naar een van de bijeenkomsten (inloop of online)?

Wilt u meer informatie of in gesprek over dit onderwerp? De komende weken organiseert de gemeente drie inloopbijeenkomsten in Nijkerk, Hoevelaken en Nijkerkerveen en een online bijeenkomst. U bent van harte welkom! Aanmelden is niet nodig.

Data bijeenkomsten

Donderdag 27 juni inloopbijeenkomst
Locatie: De Schakel, Oranjelaan 10 in Nijkerk
Tijd: 16:00 – 20:00 uur

Maandag 1 juli online bijeenkomst
Tijd: 19:00 – 20:30 uur
U vindt de link naar de bijeenkomst op www.nijkerk.eu/asielzoekers

Dinsdag 2 juli inloopbijeenkomst
Locatie: 't Veense Hart, Van Noortstraat 36 in Nijkerkerveen
Tijd: 16:00 – 20:00 uur

Maandag 10 juli inloopbijeenkomst
Locatie: De Stuw, De Brink 10 in Hoevelaken
Tijd: 16:00 – 20:00 uur

Feiten & cijfers

- In 2023 vroegen 38.377 mensen voor het eerst asiel aan in Nederland.
- De aanmeldingen vinden plaats in Ter Apel. Na de aanvraag gaan de asielaanvragers door naar opvangcentra verspreid over Nederland.
- In Nederland zijn te weinig opvangplekken beschikbaar. Daardoor is het vol in Ter Apel en moeten mensen er soms buiten slapen.
- Een derde van de asielaanvragen is van mensen uit Syrië. De meeste anderen zijn afkomstig uit Turkije en Afghanistan.
- Op dit moment vangt de gemeente Nijkerk nog geen asielzoekers op.
- De gemeente Nijkerk wil per 1 juli 2025 plek bieden aan 278 asielzoekers.
- Hiervan zijn 24 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's).
- Alleenstaande kinderen worden ondergebracht in pleeggezinnen. De kinderen krijgen dan dagbesteding, onderwijs en professionele begeleiding.
- De gemeente Nijkerk wil eind van dit jaar een plan van aanpak gereed hebben waar in staat hoe ze asielzoekers wil gaan opvangen.

Wie zijn nu precies vluchtelingen?

Asielzoekers

Asielzoekers zijn vluchtelingen die asiel hebben aangevraagd om in Nederland te mogen blijven, omdat ze niet meer veilig zijn in hun eigen land. Meestal zijn ze gevlucht uit hun eigen land vanwege oorlog, vervolging of andere gevaarlijke situaties. In een opvangplek voor asielzoekers krijgen ze tijdelijk onderdak, eten en begeleiding, terwijl de overheid beslist of ze in Nederland mogen blijven. Het is een veilige plek waar ze kunnen verblijven totdat hun asielaanvraag is beoordeeld. Als ze een verblijfsvergunning krijgen, worden ze herplaatst naar een andere plek in Nederland om daar te gaan wonen.

Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen

Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's), zijn asielzoekers die jonger zijn dan 18 jaar. De jongeren zijn zonder ouders of voogd naar Nederland gekomen en hebben hier asiel aangevraagd. In Nederland krijgen deze jongeren speciale zorg en begeleiding. Ze worden opgevangen in veilige woonvoorzieningen, zoals pleeggezinnen, kleinschalige opvanglocaties of speciale opvangcentra. Ze krijgen ondersteuning van professionals die hen helpen. Denk daarbij aan het aanpassen aan hun nieuwe omgeving, het volgen van onderwijs en het verwerken van hun ervaringen. Het doel is om de jongeren te beschermen en te zorgen dat ze zich hier zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen.

Statushouders

Statushouders zijn vluchtelingen die door de procedure heen zijn gekomen en een verblijfsvergunning hebben gekregen. Zij mogen in elk geval vijf jaar in Nederland blijven. Dat betekent dat zij deel gaan uitmaken van onze samenleving en dat de gemeente moet zorgen voor woonruimte en onderwijs. Voor Nijkerk gaat het voor dit hele jaar om 112 personen.

Oekraïners

Vluchtelingen uit Oekraïne mogen zich in Nederland vrij vestigen en zijn geen asielzoekers. Ze krijgen in Nederland onderdak, leefgeld en medische zorg. De gemeente Nijkerk biedt op dit moment huisvesting aan 237 Oekraïners aan de Bloemendaalseweg/ Nachtegaalsteeg. Daarmee voldoet de gemeente aan de vraag van de Rijksoverheid. Zij blijven in ieder geval tot september 2025. In het najaar van 2024 gaat de gemeente bekijken hoe het met de opvang gaat. Wanneer de oorlog in Oekraïne na september 2025 nog niet voorbij is, blijft opvang noodzakelijk.

Taken COA en gemeenten

Asielzoekers melden zich eerst aan bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) in Ter Apel. Van daaruit worden asielzoekers doorverwezen naar andere opvanglocaties verspreid over het land. Daar kunnen ze hun asielprocedure voortzetten. Het COA biedt onderdak aan asielzoekers en beheert de opvanglocatie. Zij zorgt voor veiligheid en leefbaarheid in de opvanglocaties. Het COA begeleidt asielzoekers om een toekomst in Nederland of daarbuiten op te bouwen en informeert hen over medische zorg. Het is van groot belang dat overal in Nederland voldoende opvangplekken zijn, om alle asielzoekers een onderdak te kunnen bieden, en te voorkomen dat zij buiten moeten slapen. Daarom is ook de gemeente Nijkerk op zoek naar een geschikte plek voor opvang van asielzoekers. De gemeente Nijkerk stelt straks deze opvangplek(ken) beschikbaar en verleent de benodigde vergunning(en).

Daarnaast geeft de gemeente asielkinderen toegang tot onderwijs, zoals ook is vastgelegd in de Leerplichtwet. Verder zorgt de gemeente voor huisvesting van asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen (statushouders). Tot slot is de gemeente verantwoordelijk voor de veiligheid buiten de opvanglocatie, samen met de politie.

ZIAD (58) EN RACHA (45)

Bankmanager Ziad (58) en zijn vrouw Racha (45) hadden het goed voor elkaar in Libanon. Totdat ze om politieke redenen moesten vluchten. Alles lieten ze achter. Inmiddels wonen ze in het AZC in Harderwijk. Hoe ziet hun leven er nu uit?

Tijdens het interview is vooral Ziad aan het woord. Zijn vrouw spreekt namelijk geen woord Engels. Af en toe vertaalt hij een vraag en dan knikt ze vriendelijk. 'Ze is het helemaal met mij eens', zegt Ziad dan. Hij moet er zelf een beetje om lachen. In Libanon is Racha een bekende vrouw. Ze had een eigen sportschool en was coach van een paar topboxers. Nee, geen type om ruzie mee te krijgen, grijnst Ziad. Hij is trots op haar. 'Op het AZC helpt ze nu vrouwen met sporten. Dat is goed voor de beweging, maar ook voor de ontspanning. Dan kunnen ze even aan iets anders denken.' Hij vertaalt zijn verhaal aan Racha en die laat lachend even haar spierballen zien.

De spanning in eigen land liep te hoog op. Ze moesten vluchten vanwege de oorlog. Eerst zaten ze in het AZC van Budel, bij Eindhoven. Sinds drie jaar wonen ze in Harderwijk. Ziad is blij met het COA-personeel. 'Ze verdienen veel respect voor alle hulp die ze bieden.' Hij heeft 25 jaar bij een bank gewerkt 'en dan leer je de goede en de slechte mensen wel herkennen', zegt hij. Het COA heeft hem indertijd gevraagd om in een groepje mee te denken over de opvanglocatie. Wat gaat er goed, wat kan er beter - dat soort zaken, vertelt Ziad. 'Op mijn voorstel is een moestuin aangelegd bij een van de units, zodat bewoners daar kunnen tuinieren.'

Iedereen die een vraag heeft of advies wil, kan bij Ziad aankloppen. Zijn nummer is ook aangeplakt op een bord. Hij bemiddelt graag. 'Maar ik maak bewust geen vrienden, want eigenlijk vertrouw ik niemand. Dat komt door die hele situatie in Libanon. Ik zoek niemand op, maar mensen komen steeds bij mij. Dat is ook wel weer leuk natuurlijk. Ik help iedereen. Ongeacht de taal, afkomst of huidskleur.'

In Libanon was Ziad een rijk man. Hij laat dat een paar keer vallen tijdens het gesprek en Racha bevestigt het. Ze slaat haar armen wijd open om te laten zien hoe breed hun huis aan het strand was. De omschakeling naar het leven op een AZC viel Ziad nogal zwaar. Ruimte delen, weinig comfort. 'Ik woog in Libanon 110 kilo, nu ben ik 80 kilo. Door alle stress viel ik af. Ik kreeg last van mentale problemen en bleef het liefste op mijn kamer.'

Hij werd ook bang, kreeg hartklachten en bezocht uiteindelijk een dokter. 'Nu voel ik mij weer gezond, maar het blijft ingewikkeld. Vooral het idee dat ik hier moet blijven en niet terug kan... Dat moet ik leren accepteren.' Ze hebben nu een status gekregen; een verblijfsvergunning voor vijf jaar. Zijn ze blij? Racha lacht. 'Natuurlijk mis ik onze familie en vrienden, maar Nederland is nu ons land; hier wonen de mensen die ons steunen,' zegt Ziad.

Hij heeft er een hekel aan als andere bewoners zich niet aan de regels houden. 'Er zijn weleens vechtpartijen en ik begrijp dat echt niet: je bent gevlucht vanwege problemen, waarom ga je dan ook hier problemen zoeken? Je moet juist respect hebben voor de regering en de mensen

hier.' Zijn vrouw knikt en vertelt iets over de internationale kerkdiensten in Harderwijk. Het is een plek waar ze graag komen en ook hulp krijgen van christenen, ook al is Ziad zelf geen christen. 'Maar mijn zoon in Libanon inmiddels wel; hij was moslim, maar hij is overgestapt.'

Als het lukt, dan wil Racha haar sportlessen bij meerdere AZC's aanbieden. Ook als ze straks een eigen woning hebben. Maar ze weten nog niet waar ze naartoe mogen verhuizen. Harderwijk? Ermelo? Nijkerk? 'Ik heb geen zin om er steeds naar te vragen,' zegt Ziad. 'Bovendien heb ik andere dingen aan mijn

hoofd; ik krijg binnenkort een knieoperatie.' In de nabije toekomst willen ze een restaurant openen. 'Racha is heel goed in zoete hapjes en maakt zelf yoghurt en kaas. Dus wie weet.'

Hebben ze nog suggesties om het verblijf op het AZC leuker te maken? Ziad veert op: 'Ja! Vaker iets gezelligs organiseren. Samen eten, muziek erbij. Een keer per maand, bijvoorbeeld. Dan kunnen de mensen hier hun problemen even vergeten.' Racha is het daarmee eens. 'En zij wil de hapjes wel verzorgen,' lacht Ziad.

Naber, programmamanager: "Ieder mens telt!"

Naber is programmamanager Vluchtelingen bij de gemeente Nijkerk. Hij heeft daarmee asielzoekers, statushouders en Oekraïners onder zijn hoede. In zijn werk staat voor hem één gedachte centraal: "Ieder mens telt!"

Is het lastig, om een plek te vinden waar asielzoekers opgevangen kunnen worden?

"Ja, mede doordat de vraag veel groter is dan alleen voor de opvang van asielzoekers. De woningnood is hoog. Als gemeente hebben we de taak om voor voldoende woonruimte te zorgen. Niet alleen voor asielzoekers, maar ook voor andere mensen die op zoek zijn naar een huis. Voor alle doelgroepen werken we hier hard aan, in verschillende projecten en samen met onder andere de woningcorporatie."

Sommige inwoners hebben zorgen over dat er opvang van asielzoekers in de gemeente gaat komen. Hoe ga je daarmee om?

"Ik begrijp heel goed dat inwoners vragen en zorgen hebben. Ook omdat het niet iets is waar je dagelijks mee te maken hebt. Dat maakt het lastig om je voor te stellen hoe het zal zijn. We proberen daarom iedereen zo goed mogelijk te informeren. Om welke mensen gaat het en wat is de dagelijkse gang van zaken in zo'n opvang? Ook vragen we naar aandachtspunten en zorgen, zodat we hier rekening mee kunnen houden. Want de opvang die we gaan realiseren is van ons samen. We willen dit ook echt samen met de inwoners opzetten."

Er zijn ook inwoners die iets willen betekenen voor de asielzoekers die in de gemeente Nijkerk in de nieuwe opvang komen. Kunnen zij iets doen?

"Ja, zeker! We zien dit nu ook gebeuren bij de opvang van Oekraïners in Nijkerk. Er is een geweldige samenwerking met de buurt. Zo worden er taallessen gegeven, repareren vrijwilligers samen met bewoners fietsen en worden er senioren koffieochtenden georganiseerd. Het zijn misschien kleine dingen, maar toch leer je elkaar zo kennen en krijg je oog voor elkaar."

FIDES (47)

Hoe leef je samen in een kleine ruimte, met mensen die elkaar moeilijk verstaan? Dat is best een uitdaging, merkt Fides (47). Hij vluchtte begin 2023 uit Kameroen en woont sindsdien in het AZC in Harderwijk. Fides blijkt een echte bruggenbouwer. Dankzij afspraken met zijn huisgenoten heeft hij het verblijf een stuk aangenameer gemaakt.

Vanwege de taalstrijd in Kameroen – 80 procent van de bevolking spreekt Frans, 20 procent Engels – is daar in de afgelopen jaren een groot binnenlands conflict ontstaan, vertelt Fides. Zijn vrouw had veel met de regering te maken en moest noodgedwongen vluchten. Zij woont inmiddels vijf jaar in de Verenigde Staten. Ook voor hem werd het onveilig. Fides bood in Kameroen juridische hulp aan vrouwen in kwetsbare posities, maar werd steeds vaker onder druk gezet door de autoriteiten. 'Eerst heb ik mij verstopt in het bos, maar dat was een onhoudbare situatie.'

Met hulp van familie vluchtte Fides naar Europa. Zijn vier kinderen liet hij achter bij zijn moeder en broer. Ja, een pijnlijke beslissing, die hem tot op de dag van vandaag stress bezorgt. 'De oudste is 14, de jongste 8. Ik heb een aanvraag gedaan bij de IND om mijn vrouw en kinderen naar Nederland te laten komen. Ik hoop echt dat het lukt.'

Ondanks dat gemis en verdriet is Fides ook blij dat hij veilig in Nederland zit. 'Er zijn hier veel banen, je hebt goed onderwijs en goede gezondheidszorg; dit land is geweldig.' Dankbaar is hij voor alle COA-medewerkers. 'Zij nemen de tijd voor je, denken goed mee en geven altijd informatie.' Die eerste periode moest hij wel wennen. 'Ik had eigenlijk verwacht dat elke bewoner een eigen kamer zou hebben, maar nu moest ik een ruimte delen met drie mensen die geen Engels spraken. Dat was lastig communiceren.'

Vrijwel direct wierp hij zich op als bemiddelaar en organisator. 'Toen ik bij onze unit kwam, heb ik ingevoerd dat we veel overleggen. We gebruiken Google Translate en proberen rekening te houden met elkaar. Ondanks de kleine ruimte kunnen we toch goed samenleven. We zijn één unit, zeg ik altijd. Dus je moet je best doen om de ander te begrijpen en te respecteren.'

Binnen het AZC helpt hij bewoners die naar de dokter of het ziekenhuis moeten. 'Niet iedereen begrijpt hoe dat werkt in Nederland. Dat je eerst moet bellen voor een afspraak, bijvoorbeeld. Sommigen denken dat je altijd naar een dokter kunt en dat die meteen tijd heeft.' Vanwege

traumatische ervaringen schieten veel AZC-bewoners sneller in de stress, merkt Fides. 'Vaak als ze iets niet begrijpen of als ze om onduidelijke redenen moeten wachten. Ik leg dan uit dat ze meer geduld moeten hebben. Zo van: Als je rustig blijft en de regels volgt en respecteert, dan krijg je echt wel hulp. Want zo werkt het in Nederland.'

Fides houdt van koken en eet ook graag samen met zijn huisgenoten. Hij heeft een winkel gevonden waar je Afrikaanse ingrediënten kunt kopen. Hij maakt regelmatig soep met kip en gedroogde vis. Ook bezoekt hij graag mooie, natuurlijke plekken in de omgeving. Tijdens zo'n fietstochtje raakt hij soms de weg kwijt. 'Maar dan vraag ik het gewoon even aan iemand op straat. Het valt mij echt op: iedereen is vriendelijk en wil helpen.'

Inmiddels heeft Fides gehoord dat hij als statushouder in Harderwijk mag blijven; daar krijgt hij - vroeg of laat - een woning toegewezen. Hij wil heel graag aan de slag als maatschappelijk werker of iets in de zorg doen. Maar bovenal kijkt hij uit naar de hereniging met zijn gezin. 'Dat gaat helaas nog lang duren; de IND heeft nog heel veel aanvragen liggen. Ik probeer dat te accepteren en toch een gelukkig mens te blijven. Soms is dat moeilijk, maar ik doe mijn best.'

AMIR (18)

Voordat hij vluchtte uit Somalië had Amir (18) nog nooit van Nederland gehoord. Een tussenpersoon zette hem op het vliegtuig en sinds een jaar verblijft hij in het AZC in Harderwijk. Ontzettend dankbaar is Amir voor alle kansen die hij krijgt, ook al mist hij zijn familie nog dagelijks.

Het zal je maar gebeuren: Amir was pas 16 en gedwongen kindsoldaat. Maar hij wilde niet vechten, dus hij ontsnapte. Zeventig procent van het land is echter in handen van terreurgroep Al-Shabaab. 'Als je wegloupt en ze grijpen je, dan word je gedood. Zo maken ze iedereen bang. Je weet niet wie je kunt vertrouwen; ook een politieagent kan bij Al-Shabaab horen.'

In Nederland ging Amir via aanmeldcentrum Ter Apel eerst een jaar naar een AZC in Baarn en vervolgens naar Harderwijk. Daar woont hij nu acht maanden. Zijn vader is overleden, maar zijn moeder en broers en zussen leven nog. 'Zij zijn in Somalië en ik heb contact met hen, maar het is lastig. Al-Shabaab luistert ook telefoongesprekken af. Mijn moeder is bang voor problemen. Ze was zelfs boos toen ik haar de eerste keer belde.'

Amir vindt Nederlanders sociaal en vriendelijk. Eigenlijk is hij dolblij dat het lot heeft bepaald dat hij hier terecht kwam. 'Ik mis mijn familie, maar ik heb nu een zorgeloos leven. Het is veilig en comfortabel. Mensen die in Nederland zijn geboren, weten niet hoe erg het kan zijn op sommige plekken. Oorlog of vrede; dat is een verschil van dag en nacht.'

Hij gaat in Harderwijk naar school en volgt een strak programma. Niet luieren, maar vroeg uit bed, hard studeren, zelf koken en na het avondeten meehelpen bij het recreatieteam. Dat is een plek waar jongeren kunnen chillen. 'Ik schenk koffie en thee. Je kan daar tafelvoetballen en er staat een pooltafel. Best leuk.'

Toen ik hier net kwam, wilde ik graag wat werk doen. Gelukkig kon dat vrij snel. Zelf koken gaat ook prima; Amir maakt vaak soep of iets van rijst met kip. Overal gaat banaan in, zelfs in het brood, vertelt hij lachend.

In Somalië volgen alle kinderen en jongeren

dezelfde lessen. Nogal saai, vindt Amir. Hier kan hij studeren wat hij maar wil. 'Het liefste word ik welzijnswerker en ga ik in een AZC werken. Ja, andere mensen helpen, daar houd ik van.' Of iets in de ICT, want hij houdt ook van computers. 'Ik heb al verschillende cursussen gevolgd.'

Het AZC voelt als zijn nieuwe thuis en Amir ziet een mooie toekomst in Nederland. Zijn ogen gaan er nog meer van stralen. 'Ik wil graag werken om iets terug te kunnen doen. Nederland heeft mij veel kansen gegeven en hier kan ik mijn dromen waarmaken.' Samenleven in het AZC is soms ingewikkeld, merkt Amir. Vooral door de verschillende talen en culturen. 'Niet iedereen spreekt Engels en dan moet je met handen en voeten iets gebaren. Heel lastig. Ik merkte dat ook bij de inburgeringslessen; de taal goed spreken is heel belangrijk. Anders kan je niet goed meedoen en integreren.'

Regelmatig fietst hij een rondje om van de natuur te genieten. Amir maakt overal foto's van. Bomen, het randmeer, bloemen in de berm. 'Ik wil iets van de omgeving zien en niet alleen op het AZC blijven. Alleen al voor de frisse lucht is dat beter.'

Inmiddels is hij statushouder en 'gekoppeld' aan de gemeente Ermelo. Daar krijgt hij binnen afzienbare tijd een huis toegewezen. Meestal duurt dat acht tot twaalf maanden. 'Ik vind het niet erg om te wachten; het is prima hier.' Hij is opgelucht dat het Ermelo is geworden, want nu kan hij op dezelfde school blijven. En ja, studeren staat bij hem op nummer een. 'Hoe meer je weet, hoe vriendelijker je wordt. Als je in niets of niemand geïnteresseerd bent, dan word je zo hard als een steen.'

Locatiemanager Krista ter Haar van AZC Harderwijk: “Het zijn sterke mensen in een kwetsbare positie”

Echt iets kunnen betekenen voor mensen in nood. Dat was voor Krista ter Haar (58) indertijd de belangrijkste reden om te solliciteren bij het nieuwe AZC in Harderwijk. Ze begon in 2016 als programmabegeleider en is inmiddels locatiemanager. In een uitgebreid interview vertelt ze over haar ervaringen, met tevens een advies voor de plannenmakers in Nijkerk.

In 2016 gingen afschuwelijke foto's de wereld rond van kleine kinderen die waren overleden tijdens de overtocht naar Europa. Beelden die grote indruk maakten op Krista. 'Ik moest iets doen, dat voelde ik direct.' In die periode maakte de gemeente Harderwijk bekend dat er een AZC zou komen, op drie straten van haar huis. 'Ik zat op dat moment tussen twee banen in en heb direct gesolliciteerd. Bij het COA reageerden ze wel wat verbaasd, want het centrum moest nog worden gebouwd. Maar het geeft wel aan hoe graag ik wilde helpen.'

Krista is moeder van een groot gezin, heeft een achtergrond in het sociaal cultureel werk en de kinderopvang en deed in deeltijd ook nog een studie HBO Recht. 'Ik zocht werk waar ik volledig mijn hart in kwijt kon. Toch had ik nauwelijks een reëel beeld van een AZC. Ik moest dat nog helemaal ontdekken.' Als programmabegeleider was ze onder meer betrokken bij de huisvesting van statushouders. 'Ik merkte al snel dat vluchtelingen net zo verschillend zijn als jij en ik. Er is geen enkele reden om asielzoekers over een kam te scheren.'

Kleine woonwijk

Krista vergelijkt het AZC in Harderwijk met een kleine woonwijk. Ook daar gebeuren mooie en soms vervelende dingen. Ook daar kost het samenleven vaak moeite. Dat is in het AZC niet veel anders. 'Er leven hier 800 mensen,

waaronder 50 alleenstaande minderjarige asielzoekers. De verschillen zijn zeer groot. Mensen komen uit verschillende landen en culturen. Spreken elkaars taal niet. Er zijn mensen die meteen zelf in actie komen, dingen willen regelen, de taal leren spreken en heel betrokken zijn. Maar ook bewoners die door alle stress van oorlog en geweld nog helemaal geen ruimte ervaren om stappen te zetten. Geen verhaal of situatie is gelijk. Dus daar proberen we goed in te begeleiden.'

Het COA beslist niet over procedures, vertelt Krista. 'Wij voeren slechts uit. Dus wij bieden opvang en we helpen bij het opvolgen van de procedure.' Sommige bewoners hebben al een verblijfsvergunning en leren in het AZC hoe ze een leven kunnen opbouwen in Nederland. 'Maar er zijn ook bewoners die terug moeten. Die helpen wij bij alle praktische zaken door helder te zijn over wat er staat te gebeuren. Wat is er nodig? Wat kunnen wij doen? Hoe kan jij je voorbereiden?'

Ander land, vreemde taal

De fase van de procedure heeft veel invloed op hoe bewoners zich voelen, merkt Krista. Van grote blijdschap tot diepe frustratie; het contrast is soms groot. 'Als asielzoeker zit je in een kwetsbare positie. Een ander land, een andere cultuur, een vreemde taal. Maar het zijn geen zwakke mensen, want ze zijn hier helemaal naartoe gereisd, hebben het allemaal overleefd en hebben de wilskracht en de veerkracht om opnieuw te beginnen. Het zijn juist sterke mensen in een kwetsbare positie; dat ben ik steeds beter gaan begrijpen.'

Dat het AZC in Harderwijk op termijn gaat sluiten, terwijl de gemeente Nijkerk juist overweegt om een opvang te openen, staat echt los van elkaar, vertelt Krista. Het betekent dus

niet dat de gebouwen en het personeel 'dan maar straks naar Nijkerk verhuizen'. Ze moet er zelfs een beetje om lachen. 'Nee, was het maar zo simpel, want als COA moeten we veel moeite doen om goede locaties te vinden. Ik vind het ook oprecht jammer dat de Spreidingswet ter discussie staat, want naar mijn idee is de opvang een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle gemeenten.'

Tot rust komen

De ervaring in Harderwijk leert dat het prettig is om een AZC in een groene, ruime omgeving te vestigen. Maar ook dichtbij voorzieningen. Zodat mensen meer tot rust komen, maar ook kunnen werken aan de aansluiting met de plaatselijke bevolking, vertelt Krista. Het COA investeert daarnaast in het contact met politie, gemeente en omwonenden. 'We willen korte lijntjes, zodat we snel in actie kunnen komen als er iets speelt. Dat is ook belangrijk voor het draagvlak in de buurt.'

Dat is ook haar advies aan de plannenmakers in andere gemeenten: 'Zeg niet dat omwonenden er niets van gaan merken. Natuurlijk gaan ze er iets van merken. Soms overlast, maar net zo vaak positieve dingen. Gewoon zoals je dat in alle buurten hebt.' In Harderwijk hing de gemeente - in overleg met omwonenden - een paar camera's buiten het AZC. Die vergrootten het gevoel van veiligheid, vertelt Krista. 'Vanuit de politie is er wel eens gekeken naar de criminaliteitscijfers en incidentmeldingen in de afgelopen jaren. Begrijp me goed: elk incident is er een te veel. Maar als je gewoon gaat vergelijken, dan is het gebied van het AZC niet gevaarlijker dan andere plekken in Harderwijk waar veel mensen samenleven.'

Waardevolle contacten

Onbekend maakt onbemind. Daarom is het enorm belangrijk om ontmoeting op gang te brengen tussen AZC-bewoners en de plaatselijke bevolking, merkt Krista. Culturele evenementen, gezamenlijke maaltijden, fietstochten, kerken die internationale diensten organiseren; in Harderwijk zijn op die manier waardevolle contacten ontstaan. 'Vaak ook met hulp van vrijwilligers', vertelt Krista.

Heeft ze daar nog een voorbeeld van? 'We hebben op het AZC een werkplaats waar bewoners een stukje fietstechniek leren. Een van hen was daar zo enthousiast over, dat hij inmiddels een gewaardeerde werknemer is bij de plaatselijke fietsmaker. Dat begint dus bij elkaar beter leren kennen. Als je daarin investeert, kunnen de mooiste dingen ontstaan. Dan zijn het geen vreemdelingen, maar gewoon mensen die ervan dromen hier een goed leven op te bouwen.'

HANI (22)

Hani (22) studeerde in Syrië Economie aan de universiteit en wilde daarna doorleren om tandarts te worden, net als zijn overleden vader. Maar het regime dwong hem het leger in te gaan en mee te vechten in een uitzichtloze burgeroorlog. Hani wil echter geen mensen doden en zag maar een uitweg: vluchten naar Europa.

Bijna twee jaar geleden stapte Hani met negen vrienden in een bootje om via de Middellandse Zee naar Italië te varen. Acht dagen zaten ze op het water. Een onveilige reis door alle hoge golven. Het eten raakte op en Hani moest vissen vangen om zich te kunnen voeden, vertelt hij. 'Ik was ongerust en had nooit gedacht dat we Italië zouden halen.' Maar dat lukte wel. De reis ging verder per vliegtuig en trein. Na tussenstops in Milaan en Parijs bereikte hij uiteindelijk Amsterdam. Hij had gehoord dat Nederlanders vriendelijk zijn en dat je hier goed kunt studeren. Vandaar die keuze.

'In Amsterdam ging ik met mijn vrienden naar het politiebureau. Daar kregen we treintickets om in Ter Apel te komen, waar we heel veel vragen moesten beantwoorden. Maar we kregen eten, we konden slapen in een gymzaal en het belangrijkste: ik was veilig.' Na een paar dagen kon Hani terecht bij het AZC in Harderwijk. Daar woont hij sindsdien. 'Ik vind het een fijne plek; je hebt hier alles, zelfs een ziekenhuis. Maar het is ook rustig. Veel beter dan een grote stad als Amsterdam.'

Uiteraard mist hij zijn familie. 'Mijn zus woont nog in Syrië en ik heb een broer in Duitsland. Mijn opa, mijn moeder en mijn zussen zijn in Egypte. Vier jaar geleden overleed mijn oma en ook mijn vader is helaas al gestorven.' Hij hoopt vurig dat de familie ooit weer bij elkaar komt. Het grootste probleem is zijn zus in Syrië. 'Je komt dat land bijna niet uit.'

Hani vindt Nederlanders vriendelijk. 'Als ik iets niet snap, dan leggen ze het even uit. Mijn Engels is niet geweldig en ik moet nog flink studeren op het Nederlands, maar mensen zijn heel behulpzaam.' Hij vindt het belangrijk om zo snel mogelijk in te burgeren. 'De taal leren, maar ook de cultuur. Ik luister veel muziek. Hiphop,

metal. Maar ook de liedjes van André Hazes vind ik goed. Dat lied *Kleine Jongen*, bijvoorbeeld. Dat is heel mooi.'

Elke maandag en dinsdag gaat hij naar school, op andere dagen studeert hij in de bibliotheek. Hani heeft een tijdje als schoonmaker gewerkt, maar daar is nu minder ruimte voor, vanwege de studie. 'Ik wil tandarts worden en mensen helpen. Net als mijn vader. Hij gaf mij al een beetje les in dingen en liet dan zien wat je als tandarts allemaal doet. Op een keer zei hij: *Dit vak kan ook iets voor jou zijn. Het hoeft niet, maar het kan, als je het wilt.* Ik lijk veel op hem en ik wil héél graag dat werk gaan doen, ook in herinnering aan hem.'

Dat er in Nederland discussie is over het aantal asielzoekers dat aanklopt voor hulp, is Hani niet onbekend. Wat zou hij zeggen tegen mensen die nog twijfelen over een nieuw AZC, zoals in Nijkerk bijvoorbeeld? 'Geloof mij: de meeste asielzoekers komen hier omdat ze in nood zaten. Die hebben gewoon hulp nodig. Veel vluchtelingen - zoals ik - willen graag iets terugdoen; hard werken om Nederland te bedanken voor wat we hebben gekregen.'

Maar niet iedere vluchteling is hetzelfde, merkt Hani. 'Je moet dus wel goed kijken of mensen écht bereid zijn om zich verder te ontwikkelen en aan te passen. Ik geloof vooral in het goede van mensen. Als je zelf vriendelijk bent, kom je veel verder. Ik wil mijn best doen om een goed mens te zijn.'

Hoe gaat de keuze voor opvangplekken verder?

13 juni t/m 13 juli: Ophalen van ideeën over en aandachtspunten bij mogelijke opvangplekken voor asielzoekers.

Juli/augustus: Alle ideeën, argumenten, meningen en zorgen worden verwerkt in een verslag. Mede op basis hiervan wordt een lijst opgesteld van mogelijke plekken voor de opvang van asielzoekers. Het college van [redacted] en Wethouders legt deze lijst met overwegingen voor aan de gemeenteraad. Het verslag komt hier als bijlage bij.

September/oktober: De gemeenteraad neemt een besluit over de beste plek(ken).

Oktober/november: De gemeente gaat in gesprek over een goede invulling van de gekozen plek(ken) met inwoners, ondernemers en organisaties die hiermee te maken krijgen. Dit zijn bijvoorbeeld onderwerpen zoals groen, verkeer en veiligheid.

November/december: Voor de invulling van de gekozen plek(ken) wordt een plan van aanpak opgesteld. Het college en de raad beslissen over het plan van aanpak. Daarna worden de gekozen plekken klaar gemaakt om te bewonen. Doel is dat we de eerste asielzoekers op 1 juli 2025 welkom kunnen heten.

Via de gemeentepagina van De Stad Nijkerk, onze social media-kanalen en de website www.nijkerk.nl/asielzoekers, houden we u op de hoogte van de vooruitgang en de volgende stappen.

